

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ČESKÉ HLÁSKOVÉ ZMĚNY

ZMĚNA	BĚŽNÝ NÁZEV	PODMÍNKY	DOBA PROVEDENÍ	ROZŠÍŘENÍ V NÁŘEČÍCH
A > Ě (Á > IE)	1. stě. přehláska (vzniká „krátké/dlouhé jař“)	po měkké, ne před tvrdou	konec 12. a začátek 13. stol.	česká nářečí, dále k východu ubývá
G > H		nezávislá změna	2. pol. 12.–13. stol.	všechna nářečí
R' > Ř		nezávislá změna	13. stol.	všechna nářečí
Ú > I (Ů > Í)	2. stě. přehláska	po měkké	2. a 3. čtvrtina 14. stol.	česká nářečí, dále k východu ubývá
O > Ě (Ó > IE)	3. stě. přehláska	po měkké	14. a 15. stol.	v nářečích není
Ě > E	ztráta jotace	všude; po retnicích <i>ě > je</i>	14.–začátek 15. stol.	všechna nářečí
ŠČ > ŠŤ	(disibilace)	nezávislá změna	14.–16. stol.	česká nářečí
Ý > EJ	diftongizace	nezávislá změna	konec 14. stol.–16. stol.	česká nářečí; středomoravská <i>ý > ej > é</i>
Ů > OU	diftongizace	nezávislá změna	konec 14. stol.–16. stol.	česká nářečí; středomoravská <i>ů > ou > ó</i>
Y > I		nezávislá změna	15. stol.	česká nářečí; středomoravská zčásti
Ó > UO > Ů	diftongizace + monoftongizace	nezávislá změna	14.–16. stol.	všechna nářečí
IE > Í	monoftongizace	nezávislá změna	15.–16. stol.	všechna nářečí
Ě > Í	úženi	nezávislá změna	15.–16. stol.	česká a středomoravská nářečí
AJ > EJ		jen tautosylabické aj	15.–16. stol.	česká nářečí; středomoravská <i>aj > ej > é</i>